

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003444

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 14-08-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ ОДУВС від 27.10.2025 року №395

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дзядик Максим Русланович

2. Maksym Dziadyk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 081 Право

Дата захисту: 10-10-2025

Спеціальність за освітою: 081 право

Місце роботи здобувача: Одеська обласна прокуратура

Код за ЄДРПОУ: 03528552

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, Одеса, 65026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Офіс Генерального прокурора

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10785

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571570

Місцезнаходження: вул. Успенська, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571570

Місцезнаходження: вул. Успенська, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.53, 10.77.21.17, 10.77.51

Тема дисертації:

1. Запобігання незаконному зайняттю рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом в Україні
2. Prevention of illegal fishing, animal or other aquatic fishing in Ukraine.

Реферат:

1. Дисертація є самостійною завершеною науковою працею, в якій на основі всебічного вивчення кримінологічних та кримінально-правових аспектів незаконного зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом в Україні, аналізу особистості кримінального правопорушника, узагальнення наукових підходів вітчизняної та зарубіжної доктрини, а також порівняльного дослідження практики державних інституцій і досвіду інших країн, сформульовано науково обґрунтовані положення та рекомендації, що комплексно вирішують важливе науково-прикладне завдання – запобігання кримінальним правопорушенням, передбаченим ст. 249 КК України. У дисертації здійснено аналіз стану наукового дослідження проблеми незаконного зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом в Україні, що свідчить про зростання наукової зацікавленості до цієї тематики в умовах посилення екологічних загроз та економічної нестабільності. У вітчизняній та зарубіжній літературі накопичено значний обсяг знань щодо природи цього явища, його детермінант, кримінологічних характеристик, а також запропоновано низку моделей запобігання і протидії, що мають важливе теоретичне та прикладне значення для розвитку

кримінологічної науки. Водночас більшість наявних досліджень потребують актуалізації, оскільки не в повній мірі враховують сучасні виклики, пов'язані з ослабленням державного контролю, розширенням тіншового природокористування та загрозами, які виникли в умовах дії особливого правового режиму. Сформульовано, що незаконне зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом – це суспільно небезпечне діяння з чітко вираженим екологічним та криміногенним характером, яке полягає в самовільному, без дозволу або з порушенням установлених правил вилученні ресурсів тваринного світу (зокрема, представників іхтіофауни прісноводних та морських екосистем, таких як різні види риб, а також інших водних організмів ракоподібних (раки, креветки, краби), головоногих молюсків (восьминоги, кальмари), морських ссавців (дельфіни), що перебувають у стані природної волі; крім того, йдеться і про окремі види морської флори – водорості та морські трави, які використовуються у промислових цілях для виготовлення харчових продуктів, медичних засобів і добрив), з водних об'єктів (морів, річок, озер, лиманів та інших водних систем). Надано кримінально-правову характеристику діяння у формі незаконного зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом, передбаченого ст. 249 ККУ України.

Проаналізовано його об'єктивні та суб'єктивні ознаки, що дало змогу розкрити зміст складу кримінального правопорушення та виокремити його ключові риси. Удосконалено законодавчу конструкцію цієї статті з урахуванням екологічних викликів, потреб практики та розмежування суміжних кримінально-караних діянь. Констатовано, що методика виявлення незаконного зайняття рибним, звіриним та іншим водним добувним промислом в Україні є складною, багатоаспектною та потребує системного підходу з боку правоохоронних органів і природоохоронних інституцій. Комплексність методики полягає в поєднанні оперативно-розшукових заходів, процесуальних дій, технічних засобів фіксації доказів, а також правового аналізу отриманої інформації. Особливу увагу межах виявлення кримінальних правопорушень, передбачених ст. 249 ККУ України, слід приділяти збору та закріпленню речових доказів, які безпосередньо свідчать про факт кримінально протиправної діяльності. Зокрема, це – заборонені знаряддя лову, транспортні засоби, незаконно виловлені водні біоресурси, а також предмети, що свідчать про підготовку до кримінального правопорушення. Також надзвичайно важливим є виявлення підроблених документів, які можуть бути використані для легалізації незаконно добутих ресурсів, що вказує на високий рівень організованості кримінально протиправної діяльності. Виявлено, що динаміка кількісних та якісних показників незаконного зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом упродовж 2019–2024 років представляє стійку тенденцію до зростання рівня вчинення цього виду кримінальних правопорушень. Щорічна кількість випадків коливається від 576 до 685, із помітним зростанням у 2024 році (+10,7 %). У 2024 році питома вага таких злочинів у загальній екологічній злочинності становила 16,5 %. Ідентифікація правопорушників у 1,5–2 рази нижча за кількість фактів, що свідчить про складність розкриття злочинів. Також у 2024 році зросла ефективність розслідувань: 65,5 % повідомлень про підозру та 61,2 % обвинувальних актів. Коефіцієнт інтенсивності злочинів коливався від 1,62 до 2 фактів на 100 тис. населення. Найвищі показники зафіксовано у Полтавській, Кіровоградській, Чернігівській, Миколаївській, Одеській та Черкаській областях.

2. The dissertation is an independent completed scientific work, in which, based on a comprehensive study of criminological and criminal-legal aspects of illegal fishing, animal or other aquatic fishing in Ukraine, analysis of the personality of the criminal offender, generalization of scientific approaches of domestic and foreign doctrine, as well as a comparative study of the practice of state institutions and the experience of other countries, scientifically substantiated provisions and recommendations are formulated that comprehensively solve an important scientific and applied task prevention of criminal offenses provided for in Art. 249 of the Criminal Code of Ukraine. The dissertation analyzes the state of scientific research on the problem of illegal fishing, animal or other aquatic exploitation in Ukraine, which indicates the growth of scientific interest in this topic in the context of increasing environmental threats and economic instability. In domestic and foreign literature, a significant amount of knowledge has been accumulated about the nature of this phenomenon, its determinants, criminological characteristics, and a number of models of prevention and counteraction have been proposed, which are of important theoretical and applied importance for the development of criminological science. At the

same time, most of the existing studies need to be updated, since they do not fully take into account modern challenges associated with the weakening of state control, the expansion of shadow nature management and threats that have arisen under the conditions of a special legal regime. It is formulated that illegal fishing, animal or other aquatic exploitation is a socially dangerous act with a clearly expressed ecological and criminogenic nature, which consists in the unauthorized, without permission or in violation of established rules, removal of animal resources (in particular, representatives of the ichthyofauna of freshwater and marine ecosystems, such as various species of fish, as well as other aquatic organisms - crustaceans (crayfish, shrimp, crabs), cephalopods (octopuses, squid), marine mammals (dolphins), which are in a state of natural freedom; in addition, it also concerns certain types of marine flora - algae and sea grasses, which are used for industrial purposes for the production of food products, medical products and fertilizers), from water bodies (seas, rivers, lakes, estuaries and other water systems). A criminal-legal description of the act in the form of illegal fishing, animal or other aquatic exploitation, provided for in Art. 249 of the Criminal Code of Ukraine, is provided. Its objective and subjective features are analyzed, which made it possible to reveal the content of the crime and identify its key features. The legislative construction of this article is improved, taking into account environmental challenges, practical needs and the delimitation of related criminally punishable acts. It is stated that the methodology for detecting illegal fishing, animal and other aquatic exploitation in Ukraine is complex, multifaceted and requires a systematic approach from law enforcement agencies and environmental protection institutions. The complexity of the methodology lies in the combination of operational-search measures, procedural actions, technical means of recording evidence, as well as legal analysis of the information received. Particular attention within the framework of detecting criminal offenses provided for in Art. 249 of the Criminal Code of Ukraine, should be devoted to the collection and consolidation of material evidence that directly indicates the fact of criminally unlawful activity. In particular, these are prohibited fishing gear, vehicles, illegally caught aquatic biological resources, as well as objects that indicate preparation for a criminal offense. It is also extremely important to identify forged documents that can be used to legalize illegally obtained resources, which indicates a high level of organization of criminally unlawful activity. It was found that the dynamics of quantitative and qualitative indicators of illegal fishing, animal or other aquatic extractive fishing during 2019-2024 represents a steady trend towards an increase in the level of this type of criminal offense. The annual number of cases ranges from 576 to 685, with a noticeable increase in 2024 (+10.7%). In 2024, the share of such crimes in total environmental crime was 16.5%. The identification of offenders is 1.5-2 times lower than the number of facts, which indicates the complexity of solving crimes. Also, in 2024, the effectiveness of investigations increased: 65.5% of reports of suspicion and 61.2% of indictments. The crime intensity coefficient ranged from 1.62 to 2 facts per 100 thousand population. The highest indicators were recorded in Poltava, Kirovohrad, Chernihiv, Mykolaiv, Odesa and Cherkasy regions.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Дзядик М. Р. Кримінологічна характеристика незаконного зайняття рибним або іншим водним добувним промислом. Юридичний бюлетень. Випуск 34. 2024. С. 174-179.
- Дзядик М.Р. Незаконне зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом в умовах воєнного стану в Україні. Південноукраїнський правничий часопис. № 3. 2024. С. 80-84.

- Дзядик М.Р. Аналіз сучасних наукових досліджень щодо незаконного зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом. Юридичний науковий електронний журнал. №3. 2025. С. 744-748.
- Комплексні загальносоціальні заходи протидії незаконному зайняттю рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом в Україні в умовах воєнного стану. Право і суспільство. №1. 2025. С. 831-837.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0116U006773, 0124U004215

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бабенко Андрій Миколайович
2. Andrii M. Babenko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9498-2484

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571570

Місцезнаходження: вул. Успенська, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Юзікова Наталія Семенівна
2. Nataliia Yuzikova

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0879-2228

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com/citations?hl=en&user=afooDmAAAAAJ>;
<https://www.webofscience.com/wos/author/record/U-5570-2017>

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Данилевська Юлія Олександрівна

2. Yuliia O. Danylevska

Кваліфікація: к. ю. н., старший науковий співробітник, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1893-8473

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Донецький державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571423

Місцезнаходження: вул. Велика Перспективна, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Резніченко Ганна Семенівна

2. Hanna S. Reznichenko

Кваліфікація: к. ю. н., доцент, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6386-4154

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571570

Місцезнаходження: вул. Успенська, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Собко Ганна Миколаївна

2. Hanna M. Sobko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5938-3400

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571570

Місцезнаходження: вул. Успенська, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Денисова Аліна Володимирівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Денисова Аліна Володимирівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Медведенко Надія Василівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна